

Шемчак С. М., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Оніщенко О. В.**, к. ю.н., доцент

ПРАВО КОРИСТУВАННЯ ЖИТЛОВИМ ПРИМІЩЕННЯМ ОСІБ, ЯКІ НЕ Є ЙОГО ВЛАСНИКАМИ

Діюче законодавство України передбачає, що право користування житловим приміщенням осіб, які не є його власниками, базується на праві приватної власності. Тому такі відносини регулюються або нормами про право спільної сумісної власності, якщо це подружжя чи члени фермерського господарства, або нормами спільної часткової власності, якщо це інші особи.

Особи, які не є власниками житлового приміщення, або члени сім'ї власника житла, які проживають разом із ним у приналежній йому квартирі (будинку), відповідно до ст. 156 ЖК України користуються житловим приміщенням нарівні із власником, якщо при вселенні не було іншої угоди про порядок користування цією жилою площею [2].

В. П. Маслов висловив точку зору, що самотійне право користування жилим приміщенням може виникнути на підставі сімейних зв'язків. Подібної позиції дотримується і Ю. І. Зіоменко. Він стверджує, що оскільки ці відносини не набувають товарно-грошової форми, не базуються на еквівалентно-оплатних засадах, то вони не є цивільно-правовими, а сімейно-правовими. Схожу думку виказували й інші вчені [3].

Потребу в житлі людина задовольняє тільки за умови користування конкретним жилим приміщенням. Для цього особа вступає у відносини з іншими суб'єктами (фізичними чи юридичними особами, органами державної влади) і внаслідок того, що ці відносини піддаються правовому регулюванню, вони набувають статусу житлових правовідносин. За умови правопорушення у житловій сфері, суб'єкти житлового права мають звертатися до державних органів або до органів, що здійснюють нагляд та контроль у цій сфері, які зобов'язані вирішувати питання захисту прав громадян та застосовувати відповідні санкції до правопорушників.

Переважає більшість відносин, що регулюються житловим законодавством, є майновими, але ним регулюються і особисті немайнові відносини. Право користування житловим приміщенням осіб, які не є його власниками, розкриваються через майнові правовідносини, які в свою чергу виникають у процесі користування жилими приміщеннями і

бувають зобов'язальні – договір найму (оренди) жилого приміщення, та речові – право власності на жилі приміщення (будинки), а також ті, що від них походять: право користування жилими приміщеннями членів сім'ї власника, наймача житла. Виходячи з цього, значну кількість позовів становлять позови власників житла (громадян) до осіб, які користувалися житлом на правах сім'ї власника, і в даний час перестали бути членом сім'ї [1].

При розгляді таких спорів суди застосовують норми ст. 71, 72 ЖК України, що вважається помилковою. Деякі вчені-юристи, практики також висловлюють думку, що за систематичну несплату квартирної платні або при використанні його не за призначенням, особи, які не є власниками приміщення, можуть втратити своє право і бути виселеними без надання іншої жилої площі [3].

Підстави виникнення житлових правових стосунків між власником та особами, які не є власниками житлового приміщення, можуть лежати в основі одностороннього чи двостороннього правочину. Двосторонній правочин в нашій ситуації буде мати місце у тому випадку, коли вселяється один із подружжя або, в якості члена сім'ї, інша особа. Вселення неповнолітніх дітей до своїх батьків може здійснюватись як на підставі двостороннього правочину (коли власник виявив своє бажання), так і на підставі одностороннього правочину (коли власник проти).

При розгляді справ про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням, необхідно розрізняти правовідносини, які виникають між власником та колишнім власником житла, і правовідносини, які виникають між власником житла і членами його сім'ї, а також членами сім'ї колишнього власника житла. Так, у першому випадку власник житла має право вимагати визнання колишнього власника таким, що втратив право на користування, та зняття його з реєстрації. При цьому втрата права користування житловим приміщенням є наслідком припинення права власності на житлове приміщення у колишнього власника житла.

Таким чином, невід'ємною умовою становлення правової держави є дотримання прав і свобод громадянина, особливо тих, що гарантовані Конституцією. В умовах сьогодення у суспільстві все більше зміцнюється та виходить на перший план розуміння права на житло, як одного з природних і невід'ємних прав людини. Так, права людини, що невідривно пов'язані з житловими, встановлені та захищаються низкою нормативних актів, які діють в Україні.

Література

1. Цивільний кодекс України // Верховна Рада України, від 16.01.2003 № 435-IV – редакція від 28.03.2014
2. Житловий Кодекс Української РСР // Верховна Рада України, від 30.06.1983 № 5464-X – редакція від 12.06.2013
3. Узагальнення практики розгляду судами цивільних справ про визнання особи такою, що втратила право на користування житлом та виселення // Закон і бізнес – № 3. – 2013. – С. 24 – 38.

УДК 349.23 (043.2)

Юхно В. В., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Троцюк Н. В., старший викладач

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

В умовах реформування трудового законодавства питання щодо відповідальності роботодавця і працівника вимагає комплексного дослідження, оскільки механізм нормативного регулювання даних відносин досить недосконалий, а норми за своїм змістом не в повній мірі відповідають реаліям ринкових відносин.

Відповідно до ст. 265 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) будь-який роботодавець, керівник підприємства чи інша особа, винна в порушенні трудових прав людини, нестиме відповідальність згідно з чинним законодавством. Підставою для такої відповідальності є трудове правопорушення – винне протиправне діяння, яке полягає у невиконанні або порушенні трудових обов'язків працівником і складається з двох різновидів: дисциплінарного проступку і трудового майнового правопорушення [2, с. 548]. Розглянемо детальніше їх особливості і спільні риси, види та проблеми визначення даних категорій.

Науковці по-різному трактують поняття як матеріальної, так і дисциплінарної відповідальності. Варта уваги позиція В. І. Щербини, на думку якої дисциплінарна відповідальність – це передбачений нормами трудового права особливий правовий стан суб'єктів охоронних правовідносин, який виявляється у тому, що роботодавець дає негативну оцінку протиправній поведінці працівника та реагує на неї визначеними законом примусовими заходами [3, с. 291].